

A MAB FvB 28/2008. számú határozata

A MAB 2008/5/VIII/4/14. számú határozatával nem támogatta az Eötvös Loránd Tudományegyetemen (a továbbiakban: Egyetem) a *francia nyelv, irodalom és kultúra mesterszak* indítását. A döntés ellen az Egyetem rektora felülvizsgálati kérelemmel fordult az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: OH). Az OH elnöke 2008. július 23-án kelt és a MAB Titkársághoz 2008. július 28-án érkezett levelében a MAB-ot kérte fel az újabb szakértői vélemény adására, melyet a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 111. § (7) bekezdésében foglaltak szerint a MAB Felülvizsgálati Bizottságának (a továbbiakban: MAB FvB) kell elkészítenie.

Szakértői vélemény

A MAB elutasító véleményének indoklása többek között megállapította: „a szakmai önéletrajzokat a nyelvészeti tárgyak felelősei és oktatói nem frissítették, hiányosak az öt éven belüli publikációk”. A szakfelelős által erre adott válasz szerint ez az anyagnak nem róható fel, ugyanis a 2007. június 14-i állapotú anyag felett a MAB 2008. május 30-án döntött. Továbbá, miután az elmúlt öt év legfontosabb maximum 5 publikációja kerülhetett feltüntetésre, a szakfelelős 2002 júniusa és 2007 júniusa között megjelent 13 fontos nemzetközi és hazai publikációja (7 könyv és 8 tanulmány) sem szerepelhetett benne.

A MAB FvB tehát először azt vizsgálta, hogy a szakfelelős mit publikált 2002 júniusa és 2007 júniusa között eltelt 5 évben. Orosz társszerzővel: *Frazeologizmy francuzskogo jazyka. Slovarj-praktikum*, Jekaterinburg 2002, *Magyar szólástár* főszerkesztő, 2003 Budapest, *Redewendungen Französisch/Deutsch. Thematisches Wörter- und Übungsbuch*, két német társszerzővel az 1992-ben kiadott munka 3. kiadása 2003, *A „haza” fogalma a világ magyar nyelvi képében* társszerzővel, Magyar Nyelvőr 1-10 oldal, 2004. Emellett régebbi munkái közül az általa legfontosabbnak tartottak: *A francia nyelv lexikona*, Budapest, 1996 társszerzővel, *Francia-magyar szólástár, Tematikus gyűjtemény és gyakorlókönyv*, 1997, *Francia-magyar kisszótár* 2006 és két francia nyelvű lexikográfiai munka 10, illetve 12 oldal terjedelemben. A MAB FvB álláspontja szerint a szótárak önmagukban nem tartoznak a tudományos munkásság körébe (ebben a MAB FvB álláspontja egyezik a Magyar Tudományos Akadémiáéval, amely illet az MTA doktori cím szerzéséhez nem fogad el), bár közismert, hogy például Eckhardt Sándor szótárai milyen nagy szerepet játszottak a magyar szótárak történetében. A MAB FvB elismeri, hogy a szólástárak összeállítása jelentős teljesítmény, de nyilvánvaló, hogy a magyar, a német és az orosz megfelelőekkel ellátott francia szólástárak tudományos szempontból nem jelenthetnek három önálló munkát, különösen, ha anyanyelvi társszerzőkkel készülnek. Ezért érthetetlen, hogy helyettük miért nem jelölt meg a szakfelelős 2002 és 2007 között megjelent hét könyve közül legalább kettőt.

Az ELTE Francia Tanszékének honlapján a szakfelelős három további könyve szerepel. Az egyik a magyar közmondások, a másik magyar szólások dióhéj szótára, a harmadik francia-magyar kéziszótár (társszerzővel), 2007.

Közismert, hogy a szakfelelősnek kiemelkedő a szakmai-közéleti tevékenysége, valamint nemzetközi kapcsolatai. A közvetlenül kompetenciájába tartozó tárgyakat tanítja (lexikográfia, frazeológia).

Érthető, hogy a szak két záróvizsgát tervez, egy nyelvi záróvizsgát a III. félév végén és egy szak záróvizsgát az abszolutórium megszerzése után. Az viszont nehezen érthető, hogy miért jelöltek ki a szakfelelőssel együtt 14 záróvizsga-felelőst. Ez áll a MAB elutasító döntésének indoklásában található mondat mögött: „Mégkérdőjelezhető az is, hogy a tantárgyfelelősök mellett miért kell minden tantárgy mellett külön záróvizsga-felelőst is megadni.”

A MAB elutasító határozatában ez áll: „tudományos fokozattal nem rendelkező oktatók – többségében – 27 kreditnyi törzstárgy felelősei”. A Tanszék válasza ere, hogy csak egy oktatóról van szó, akinek egyetemi doktori fokozata van, ezt 2007 januárjától a MAB nem fogadja el. A MAB FvB megállapítja, hogy a Nyelvészet-nyelvfejlesztés tantárgy felelőse 19 kredit értékű tantárgy felelőse. Ezen tantárgyak mind gyakorlatok, a tantárgyfelelős, aki francia anyanyelvű, Franciaországban, Nagy Britanniában, Szingapúrban és az Egyesült Államokban tanította anyanyelvét, majd Magyarországra költözése után 15 éve oktat az ELTE Francia Tanszékén, a szak vezető lektora. A MAB FvB álláspontja szerint elfogadható, hogy a nyelvgyakorlást és elsajátítást ő irányítsa, és ezeket a nem előadásokból álló gyakorlatokat felelősként

jegyezze, különösen, mivel magukban a gyakorlatokban a tanszék szinte minden oktatója részt vesz. Sajnálatos, hogy nincsenek értékelhető publikációi, de ez nem kizáró ok ebben a feladatkörben.

Kifogásolta a MAB elutasító határozatának indokolása, hogy kilenc törzstárgy egyetlen tantárgyleírást kapott, így a szakmai részletekről nem kapott képet a bizottság. A Tanszék véleménye szerint, ezek nem eltérő tartalmú, hanem éppen összefüggő, egymásra épülő, a fokozatosság elvét szem előtt tartó tantárgycsoportot alkotnak. Ezért logikus őket összefoglaló módon leírni. A MAB FvB álláspontja ezzel kapcsolatban az, hogy ami egymásra épül az eltérő, csak éppen összefüggő tartalmú. A tananyag leírása 6 sor, ebben sem a fokozatosság, sem az egymásraépülés, sem ennek részletei nem találhatóak. Célkitűzései viszont elfogadhatóak.

A MAB FvB megvizsgálta a tanszék egyetemi docenseinek tudományos teljesítményét:

Palágyi Tivadar PhD irodalomtudomány. Tudományos publikációs listája 2002 és 2007 júniusa között három munkát tartalmaz. Ezek közül az egyik a mai Moldova nyelvi kontaktusai címmel oroszul Budapesten megjelent munkája nem tartozik az oktatási területéhez, két kisebb cikke franciául jelent meg külföldön.

Szabó Dávid PhD nyelvtudomány. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között egy társszerzős nyelvtani gyakorlókönyvet és két kisebb cikket tartalmaz a Magyarországon élő franciák argot-járól, az egyik Budapesten, a másik Párizsban jelent meg.

Maár Judit CSc, dr. habil. 1992 óta egyetemi docens. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között: két munka. Az egyik válogatás, társszerkesztés, tanulmány és két novella fordítása a következő kötetben: A bővös kéz. 19. századi fantasztikus elbeszélések Budapest, 2002, a másik egy párizsi folyóirat tematikus számában három magyar fantasztikus mű elemzése kilenc oldalon.

Rákócziné Zilahi Lilla, PhD nyelvtudomány. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között: három munkája jelent meg, ebből az egyik a 25 éves magyarországi portugál oktatás évfordulójára rendezett kollokvium kötetében, a másik kettő a Kodolányi János Főiskola tanszéki folyóiratában, amely tanszéknek (másodállásban) ő a vezetője.

Dévényi Levente, PhD irodalomtudomány. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között: két francia nyelven megjelent és Magyarországon kiadott cikk, az egyik két oldalnyi, a másik hat oldalnyi terjedelemben.

Barta Péter CsC nyelvtudomány. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között: négy francia nyelvű munka, ezek közül három az ELTE Francia Tanszékének kiadványában, egy Amerikában jelent meg.

Horváth Krisztina CsC, 1997, irodalomtudomány. Tudományos publikációi 2002 és 2007 júniusa között: Két munka, az egyik a rabati egyetemen (Marokkó) rendezett kollokviumon tartott előadás, a másik egy Budapesten megjelent 12 oldalas cikk.

A MAB FvB tisztában van azzal, hogy a jelentős oktatási terhelés miatt az egyetemen oktatóknak kevesebb idejük marad a tudományos cikkek, könyvek publikálására, mint azoknak, akik csak kutatóintézetekben dolgoznak. Ezzel együtt is, az indítani kívánt szak vezető oktatóinak publikációs teljesítménye aggasztóan alacsony, az azonban nem állítható, hogy a vezető oktatók nem publikálnak. A Tanszék teljesítményének elemzése nem mutat egy tudományos műhely meglétére, de a Tanszék a *francia oktatás témakörében* szakmailag is elismert teljesítményt felmutató munkatársi körrel rendelkezik.

A fentiek alapján a MAB FvB szakértői véleményében – *többségi szavazattal* – **támogatja a francia nyelv, irodalom és kultúra mesterszak indításának engedélyezését az Eötvös Loránd Tudományegyetemen.**

Budapest, 2008. szeptember 12.

Róna-Tas András
a MAB FvB elnöke